

Utlåtande 2013:89 RIII (Dnr 319-563/2012)

En trygghetskarta för Stockholm

Motion (2012:15) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanellind (båda S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:15) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanellind (båda S) om ”En trygghetskarta för Stockholm” anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

Tomas Rudin och Maria Östberg Svanellind (båda S) föreslår i en motion (2012:15) att Stockholms stad skapar en ”trygghetskarta” över kommunen, syftande till att analysera vilka element i våra offentliga rum som skapar trygghet respektive otrygghet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ställer sig tveksamt till förslaget att ta fram en gemensam stadsövergripande trygghetskarta då detta skulle innebära ett mycket omfattande och resurskrävande arbete, samtidigt som nyttan av en

sådan karta främst är lokal, i samband med omgestaltning eller exploatering av platser som påverkar det offentliga rummets karaktär.

Stadsbyggnadsnämnden anser att en del av den information som skulle kunna vara aktuell i en trygghetskarta redan finns, men erinrar om att en sådan kartering inte är statisk utan skulle komma att kräva kontinuerliga, resurskrävande insatser för att hålla innehållet uppdaterat.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att förslaget är oprecist, eftersom motionärerna inte antyder hur de föreslagna trygghetskartorna ska tas fram. Nämnden finner dessutom att den själv inte skulle tillföras några nämnvärda kunskaper om den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet genom att ta fram trygghetskartor.

Skärholmens stadsdelsnämnd föreslår att motionen avslås.

Trygghetsfrågorna behandlas redan genom trygghetsundersökningar, genom samarbete mellan olika instanser och genom Brottsförebyggande rådet.

Älvsjö stadsdelsnämnd anser att det skulle kunna vara intressant att ta del av ett sådant material som föreslås, men har svårt att se hur det praktiskt skulle gå till att ta fram informationen. Det omfattande arbete som en central sammanställning av data skulle innebära skulle inte tillföra så mycket, då informationen främst används lokalt där den samlats in.

Mina synpunkter

Idag gör Stockholms stad trygghetsundersökningar på en rad olika sätt. För att ta del av den övergripande informationen om upplevelsen av trygghet finns Trygg i Stockholm-utredningarna samt de undersökningar som görs av stadsdelsnämnderna. Denna information inhämtas genom kontakt med stadsdelen eller genom dialog med invånarna. Enligt Trygghetsmätningen som genomfördes år 2011 är majoriteten av stockholmarna trygga och andelen stockholmare som uppger att de upplever oro eller rädsla för att utsättas för brott har minskat sedan år 2008.

Att ta fram en kommunövergripande trygghetskarta av det slag som föreslås i motionen är ett mycket omfattande arbete och skulle komma att kräva ett stort kontinuerligt underhåll.

Nyttan med trygghetskarteringar är främst lokal och kopplas då lämpligen till förändringar, omgestaltningar eller exploatering som påverkar det offentliga rummets karaktär; belysning förbättras och platser upprustas, vilket innebär att de platser som upplevs som otrygga förändras över tid. Därför finner jag det mer lämpligt att stadens stadsdelsnämnder eller facknämnder

själva tar fram trygghetskartor när de egna, aktuella planeringsbehoven så kräver.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2012:15) om en trygghetskarta för Stockholm

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Karin Wanngård (S) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Bifaller motionen i sin helhet
2. Utöver detta anför

Alla människor i vår stad har rätt att känna sig trygga. Stockholms stads egen trygghetsundersökning från 2011, Trygg i Stockholm, ger oss en fingervisning om vilka utmaningar vi står inför om Stockholm ska vara en stad där alla stockholmare kan känna sig trygga.

18 % av alla stockholmare upplever dålig belysning som ett ordningsproblem i den stadsdel där de bor. De regionala skillnaderna inom staden är stora. Belysning upplevs som ett trygghetsproblem av 10 % av invånarna på Norrmalm och 15 % på Södermalm och Kungsholmen, medan det upplevs som ett problem av 25 % av invånarna i Rinkeby-Kista eller Skärholmen. 21 % av kvinnorna upplever att mörka och oupplysta områden är ett problem för ordningen där de bor. Siffran är ännu högre om vi tittar på de unga kvinnorna.

Belysning är en trygghetsfaktor, det är alldeles självklart. Samtidigt vet vi att belysning bara är en liten del i att höja känslan av trygghet i våra offentliga rum. Undersökningar från bland annat Berlins stadsplaneringsarbete har visat att den upplevda känslan av synlighet spelar otrolig roll för hur trygga vi känner oss i en park eller längst en gata. Byggnader med fönsterlösa vägar skapar känsla av otrygghet, liksom parker som närmast omges av större vägar istället för byggnader. Vägar där du möter andra människor upplevs som mer trygga än vägar där du går ensam. Det är mot den bakgrunden som staden skulle behöva ta stöd och hjälp i en trygghetskarta för att bättre kunna förstå och åtgärda den upplevda otryggheten i våra gemensamma rum.

Det finns givetvis komplicerande faktorer, såsom att subjektiva upplevelser förändras över tid och att databasen kommer att behöva kontinuerlig uppdatering. Samtidigt vet vi att vissa av de tekniska förutsättningarna för att skapa trygghetskartan redan finns, i och med sociotopkartan. Staden bör avsätta resurser och gå vidare med arbetet för en trygghetskarta.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Att delvis tillstyrka motionen
2. Att vidare anföra följande:

Det är viktigt att vid utvecklandet av Stockholm förstå hur stadsrummet och den fysiska miljön påverkar upplevelsen av trygghet/otrygghet. Vi anser det som en viktig parameter att göra en heltäckande kartering av våra fysiska miljöer för att komplettera stadens underlagsinformation vid utvecklandet av vår stad och det är bra om mer fokus inom samhällsplaneringen riktas till att planera för trygga stadsmiljöer. Särskilt viktigt blir en sådan kartering för stadsdelsnämndernas arbete.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:15) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) om "En trygghetskarta för Stockholm" anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 29 maj 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Tomas Rudin, Olle Burell och Emilia Bjuggren (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Motion (2012:15) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) bifalles delvis.
2. Därutöver vill jag framföra följande

För att skapa en socialt hållbar stad krävs omfattande politiska åtgärder. Forskningen visar att det går att bygga in socialt kapital i bostadsområden, bland annat att underlätta mötesplatser för de boende, skapa attraktiva grön- och rekreationsområden och tillgodose behovet av trygghet. En trygghetskarta kan bidra till att stockholmarnas uppfattning om trygga och otrygga platser kan synliggöras på ett bättre sätt än idag och bli ett fördjupat underlag i samhällsplaneringen. Stadsdelsnämnderna skulle kunna ha stor nytta av ett sådant verktyg.

Den mest realistiska vägen för att skapa en trygghetskarta är förmodligen att göra den internetbaserad. Om kartan ska ge något mer än nuvarande trygghetsmätningar och dylikt behöver den vara relativt detaljerad. Vår bedömning är att trygghetskartan därför borde utgå från att stockholmarna själva lägger in sina uppfattningar om otrygga områden. Staden skulle kunna bidra med att finansiera utvecklingen av en applikation som gör detta möjligt.

ÄRENDET

Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) föreslår att Stockholms stad skapar en ”trygghetskarta” över kommunen, syftande till att analysera vilka element i våra offentliga rum som skapar trygghet respektive otrygghet.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill inledningsvis deklarerar en positiv inställning till ambitionen att utveckla planeringen av stadens offentliga rum på ett sätt som i än högre grad beaktar trygghetsaspekter. Stadsplaneringen fyller en central funktion för stadens möjligheter att uppnå målet om en trygg stad.

Staden har ett koncernövergripande system för incidentrapportering, RISK, där nämnder och bolag rapporterar in incidenter. Systemet möjliggör att på lokal nivå erhålla kunskap om exempelvis skadegörelse eller andra typer av händelser. Systemet är dessutom GIS-baserat där alla incidenter positioneras. Data från RISK tillsammans med polisens och brandförsvarets inrapporteringar ger bild över den faktiska situationen, men ej den upplevda känslan av trygghet.

Trygghetsundersökningar sker idag på en rad olika sätt i staden. Trygghetsrelaterade underlag för planeringen av stadens offentliga rum är exempelvis sociotopkartan (en kartering av användning och upplevelsevärden för stadens offentliga platser), olika modeller för bedömning av rörelsemönster och i vissa fall underlag från Polismyndigheten om var olika typer av brott har skett. Dessutom genomförs regelbundna trygghets- och trivselvandringar i delar av staden.

Stadsledningskontoret befarar att detaljeringsgraden gör arbetet med en central karta mycket omfattande och resurskrävande. En trygghetskarta bör rimligen betraktas som ett levande dokument då den beskriver subjektiva upplevelser. Beroende på vem som tillfrågas och när detta görs kan innehållet i kartan förväntas te sig olika. Över tid kan också värderingar förändras, liksom platsers karaktär, och det som vid ett tillfälle upplevs som tryggt kan därför vid ett annat tillfälle upplevas som otryggt. En trygghetskarta som ska täcka ett stort område, eller till och med vara stadsövergripande, och samtidigt hållas aktuell kräver sannolikt ett kontinuerligt och

långsiktigt underhåll.

Nyttan med en trygghetskarta torde främst vara lokal, i samband med omgestaltning eller exploatering av platser som påverkar det offentliga rummets karaktär. Därför ställer sig stadsledningskontoret tveksam till att en gemensam stadsövergripande trygghetskarta ska tas fram på uppdrag av kommunfullmäktige. I den mån stadens stadsdelsnämnder eller facknämnder finner det meningsfullt att ta fram trygghetskartor för sina planeringsbehov ställer sig stadsledningskontoret däremot positivt till att det görs av respektive nämnd eller i samråd mellan nämnder.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (S) om en trygghetskarta för Stockholm ska anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 juni 2012 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av tjänstgörande ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret är positivt till att Staden i större utsträckning arbetar med karteringar av underlagsinformation som ett sätt att förbättra kvaliteten i de tjänster som staden erbjuder allmänheten och den privata sektorn. Stadsbyggnadskontoret är positivt till att mer fokus riktas till trygga stadsmiljöer. Kontoret har sedan ett par år arbetat med att utveckla förståelsen för hur stadsrummet påverkar och påverkas av trygghet/otrygghet. Tidigare studier och utredningar som kontoret har utfört eller låtit utföra, t.ex. Trygga samband över Järvafältet, har visat på samma indikationer som studien från Berlin som nämns i motionen, nämligen att multifunktionella offentliga platser i samband naturliga möjligheter till informell övervakning skapar trygga platser. Att också arbeta med orienterbarhet och upprustning av stadens platser är också viktiga faktorer för ett tryggt Stockholm.

Behovet av korrekt och uppdaterat underlag är en mycket viktig aspekt i den fysiska planeringen. Vad gäller underlag för att kunna göra bedömningar av trygghet och otrygghet i stadens befintliga och tillkommande områden består detta av olika typer av underlag. Stadens handläggare behöver känna till medborgarnas upplevelse av trygghet/otrygghet generellt för stadsdelen men också i det specifika området samtidigt som man behöver känna till invånarnas rörelsemönster och vilka platser som

fungerar om mötesplatser eller målpunkter i området, dvs. de stråk och platser som har förutsättningar för att upplevas som trygga.

Vad gäller information om det sistnämnda, faktiska användning av platser och stråk, är det information som idag till viss utsträckning finns. Sociotopkartan, en kartering av användning och upplevelsevärden för stadens offentliga platser, är ett viktigt underlag som beskriver offentliga platser potential för multifunktionalitet och trivsel. Vad gäller rörelsemönster finns det flera modeller för bedömning av detta, vilka ofta används i planeringen för att man ska slippa att på plats räkna passerande eller besökande på plats. Om särskilda behov finns kan man även inhämta underlag från polismyndigheten om var olika typer av begångna brott har skett.

För att ta del av den övergripande informationen om upplevelsen av trygghet finns Trygg i Stockholm-utredningarna samt dess lokala motsvarigheter. Däremot saknas karteringar av upplevelsen av trygghet för stadens stadsdelar. Istället inhämtar man i många fall denna information genom kontakt med tjänstemän i stadsdelen, genom dialog med lokalinvånarna eller genom egna bedömningar.

En svårighet med att hantera trygghet och otrygghet som underlagsinformation är att information i sig är flyktig då den beskriver individers upplevelse av en plats. Dessa upplevelser kan förändras över tid, i vissa fall långsamt som ett resultat av förändrade värderingar i samhället och i vissa fall i samband med specifika händelser som faktiska överfall eller liknande. Specifika händelsers påverkan på omgivningen sprids både via lokala kontaktnät men också via media, vilket gör att otryggheten kan sprida sig långt utanför det område som faktiskt blivit drabbat av en otäck händelse. Upplevelserna kan också skilja sig drastiskt åt mellan olika grupper i samhället beroende på hur gruppen vistas i och använder sig av en plats eller ett område. Det är därför av yttersta vikt att all underlagsinformation är aktuell och förankrad hos dem den berör.

Resonemanget ovan är en förutsättning för att kunna skapa en användbar databas för information om upplevd trygghet och otrygghet. En sådan databas skulle kräva kontinuerligt underhåll och resurser för att kunna utgöra ett användbart underlag, i likhet med Sociotopkartan. Som jämförelse är Sociotopkartan till viss del aktuell då den beskriver upplevelsen av platser, även om det är handlar om aspekter av platsen som inte i så hög grad förändras över tid. Sociotopkartan kräver omfattande uppdateringar ca. vart femte år för att kunna fungera som ett aktuellt underlag.

Skulle nämnden besluta att det finns behov av ett utökat arbete med kartering av t.ex. otrygga platser finns det befintliga tekniska lösningar som skulle kunna utgöra en grund för ett sådant system. T.ex. skulle man relativt lätt kunna arbeta vidare med Sociotopkartan och tillföra information om otrygghet och liknande information.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 september 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på

remissen samt att omedelbart justera paragrafen.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Motion 2012:15 tar upp en frågeställning som berör upplevelsen av trygghet när invånarna vistas i stadens offentliga rum, däribland de parktytor som stadsdelsnämnderna ansvarar för. Förslaget är oprecist, eftersom motionärerna inte antyder hur de föreslagna trygghetskartorna ska tas fram. Såvitt förvaltningen känner till är förslaget också oprövat på andra ställen. Förvaltningen uppfattar att en eventuell trygghetskarta måste tas fram med hjälp av omfattande och resurskrävande enkäter till invånarna. Dessa enkäter måste i så fall också genomföras med viss regelbundenhet för att staden ska kunna hålla trygghetskartorna uppdaterade. För att förvaltningen skulle kunna rekommendera framtagandet av trygghetskartor måste dessutom de på så sätt erhållna synpunkterna vägas samman med annan tillgänglig information om tryggheten i stadsdelsområdet. Härutöver finns också en risk att invånare felaktigt kan uppfatta att staden eller den nämnd som publicerar trygghetskartan också garanterar vissa områden eller miljöer som säkra eller trygga.

Förvaltningen kan konstatera att den med nuvarande arbetssätt och rutiner löpande erhåller information om den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet genom följande kanaler.

1. Löpande dialoger med invånarna genom främst vår parkkontrollant, miljösamordnare och enhetschef för verksamhetsområdet stadsmiljö.
2. Förvaltningens säkerhetsstrateg organiserar årliga och systematiska så kallade trygghetsvandringar där invånarna, medborgarvärdarna, fältassistenter, närpoliserna, gatu- och parkansvariga samt andra verksamma inbjuds att under rundvandring i en stadsdel lämna synpunkter på hur kvarters-, gatu- och parkmarken är utformad och underhållen med hänsyn till trygghetsaspekten.
3. Inom ramen för Järva trafikgrupp för förvaltningens säkerhetsstrateg och parkansvariga löpande dialoger om bland annat trygghetsåtgärder inom såväl gatu- som parkmark med företrädare för trafikkontoret, närpolisen, trafikpolisen och fastighetsägarna.
4. Inom ramen för de så kallade järvadialogerna, som under senare år genomförts i stadsdelarna i järvaområdet i samband med det stadsplanemässiga förnyelsearbetet där, har invånarna beretts och utnyttjat möjligheten att via information på kartor uttrycka sin åsikt om bland annat tryggheten i olika miljöer.
5. Järva-Andan är ett stort nätverk av goda krafter (ca 400 medlemmar) som företag, föreningar, församlingar, myndigheter och organisationer kan ansluta sig till. Järva-Andan är en plattform för lokalt engagemang i förebyggande

och trygghetsskapande frågor där mycket av arbetet sker i arbetsgrupper. En av dessa heter Trygghet i fastigheter och utemiljö (f.d. lokalt brottsförebyggande råd) där förvaltningen samverkar med polis, fastighetsägare, SL, räddningstjänsten samt centrum-/galleriaägare om att upprätthålla och skapa trygghet.

Den enskilde invånaren kan på ett enkelt sätt öka sin upplevda känsla av trygghet genom att föra en dialog med berörda tjänstemän inom förvaltningen, delta i trygghetsvandringar eller engagera sig inom ramen för Järva-Andan. Förvaltningen kan dessutom inte finna att den själv skulle tillföras några nämnvärda kunskaper om den upplevda tryggheten i stadsdelområdet genom att på ett resurskrävande sätt ta fram trygghetskartor. Med nuvarande arbetsätt och rutiner erhåller förvaltningen löpande sådan information. Förvaltningen föreslår att remissen av motion 2012:15 besvaras med vad som anförs i detta tjänsteutlåtande.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2012 att avslå motionen och att därutöver anföra:

Inom Skärholmen arbetar vi aktivt med trygghetsfrågorna genom dels olika trygghetsundersökningar, genom samarbete mellan olika instanser och genom Brottsförebyggande rådet. Detta ger oss en stabilitet i trygghetsarbetet.

Understrykas skall också att trygghet upplevs olika av oss människor. Någon kan uppleva stor otrygghet men någon annan tycker det bra. Den upplevda och faktiska för oss människor betyder olika saker.

Reservation anfördes av vice ordföranden Robert Lagergren m.fl. (S), Rebwar Hassan m.fl. (MP) och Rudy Espinoza (V), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 juni 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att ta fram en trygghetskarta men ser också svårigheter med att hålla en sådan uppdaterad. När det gäller parker och grönområdena har förvaltningen fungerande sätt att ta in denna information, via trivsel- och trygghetsvandringar, men när det gäller val av platser för nyexploatering av bostäder, vägar etcetera kan den information som kan lyftas fram i en trygghetskarta behövas som underlag.

Förvaltningen genomför trygghetsvandringar i de fyra stadsdelarna (Sätra, Bredäng, Vårberg och Skärholmen) i Skärholmen två gånger om året samt riktade trygghetsvandringar med olika grupper så som exempelvis äldre och förskoleföräldrar.

Två gånger om året genomförs också trivselvandringar med ungdomar i stadsdelen som föregås av en enkätundersökning i områdets skolor. Vid trygghets- och trivselvandringarna får de boende markera på kartor vilka platser de upplever som trygga respektive otrygga. Materialet används förvaltningen för att skapa tryggare offentliga miljöer.

Vilka platser som upplevs som otrygga och trygga, framförallt när det gäller parkerna, varierar och är inte statiskt, utan det krävs uppdaterad information kring vilka dess platser är.

Stora delar av Skärholmen är funktionsuppdelat och till viss del trafikseparerat. Husen ligger vackert inbäddade i grönområdena med gångvägar där emellan för att ta sig till tunnelbana, skolor etcetera. Dessa miljöer kan upplevas trygga ur trafiksynpunkt då man slipper gå längs eller passera en trafikerad gata men upplevs också otrygga då man som gående ej är synlig för andra och de ofta upplevs som mörka. En trygghetskarta skulle kunna identifiera och användas som underlag för hur man mer övergripande och strategiskt kan skapa tryggare gångstråk och offentliga miljöer i stadsdelsområdet.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Majvi Andersson (S), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 juli 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det skulle vara intressant och användbart att ta del av ett sådant material som föreslås. Däremot är det svårt att se hur det praktiskt skulle gå till att ta fram informationen. Den frågan berörs inte heller av förslagsställarna.

Motionärerna menar att informationen som kommer fram i enkäten ”Trygg i Stockholm” inte har tillräcklig geografisk anknytning för att användas för analys av det offentliga rummet. Förvaltningen håller med om det då frågorna i enkäten inte är ställda på det sättet. Den enda fråga som gäller det offentliga rummet på en viss plats är frågan om man känner sig otrygg då man går ut sent på kvällen i området där man bor. Svaren redovisas per stadsdel (Solberga, Långbro, Herrängen, o.s.v.). Trots att ”Trygg i Stockholm” är en omfattande undersökning, skulle ännu fler svarande behövas för att kunna redovisa på en mer detaljerad nivå, och man skulle ändå inte veta vad det är som upplevs som otryggt i området.

För att få fram uppgifter om hur speciella gator, torg eller parker upplevs, behöver man samla in uppgifter på andra sätt. Inom projektet Söderortsvisionen har

boendedialoger hållits i ett antal utvalda stadsdelar. Vid några av dessa har man använt sig av stora kartor över området där besökarna kunnat sätta färgmarkeringar och skriva kommentarer kring platser som känns otrygga eller behöver förbättras på något annat sätt.

Boendedialog har ännu inte hållits i någon av Älvsjös stadsdelar, men förvaltningen har samlat in synpunkter genom det lokala brottsförebyggande rådet och hållit trygghetsvandringar utifrån dem. Vid större upprustningar av parker samlar förvaltningen också in synpunkter från allmänheten. Då framkommer förstås önskemål om lekredskap, bänkar och liknande, men även trygghetsskapande åtgärder, som till exempel bättre belysning och röjning av buskage.

Att sammanställa information som samlats in på detta sätt på en central karta skulle vara ett omfattande arbete. Det skulle kanske inte heller tillföra så mycket då informationen främst används lokalt där den samlats in. Syftet med insamlingen är ju också att åtgärda de otrygga platserna och informationen blir då inaktuell.

Däremot kunde det vara intressant att utveckla stadens felanmälan på hemsidan med en uppmaning till Stockholmare att markera otrygga platser på en digital karta och kommentera vad som upplevs otryggt.

Avslutningsvis anser förvaltningen att denna motion även bör remitteras till socialförvaltningen, där utvecklingsenheten arbetar med strategier för brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av tjänstgörande ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S) enligt följande.

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:

- I huvudsak bifalla kontorets förslag till beslut
- Rekommendera kommunfullmäktige att tillsätta ett arbete för att få tillstånd en trygghetskarta, såsom motionen föreslår
- Utöver detta anföras

Stadsbyggnadskontoret tar i sitt svar upp flera av de praktiska aspekterna av en trygghetskarta, såsom att subjektiva upplevelser förändras över tid och att databasen kommer att behöva kontinuerlig uppdatering. Kontoret anför vidare att vissa av de tekniska förutsättningarna för att skapa trygghetskartan redan finns, i och med sociotopkartan. Ovan nämnda synpunkter, liksom de övriga av stadsbyggnadskontoret anförda synpunkterna, ger en god bild av vad som skulle krävas för att få tillstånd en trygghetskarta över Stockholm. Dessa bör ligga väl till grund för ett kommunfullmäktigebeslut om att tillsätta ett arbete för att få tillstånd en trygghetskarta.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Robert Lagergren m.fl. (S), Rebwar Hassan m.fl. (MP) och Rudy Espinoza (V) enligt följande.

Att bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Majvi Andersson (S) enligt följande.

Att bifalla motionen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2012:15

2012:15

**Motion av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind
(båda S) om en trygghetskarta för Stockholm**

Dnr 319-563/2012

Vi talar ofta om Stockholm som stockholmarnas stad. Det är i huvudsak en riktig beskrivning men i stockholmarnas Stockholm är det inte alltid som stockholmarna känner sig trygga. I verksamhetsplanen för Stockholm står det att Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad. Så är det inte alltid idag. Det gäller inte minst Stockholms kvinnor. Trots att män i Stockholm löper större risk för våld i offentliga miljöer är kvinnor mer rädda för våld i offentliga miljöer. Som ett resultat av det undviker kvinnor oftare att vistas i vissa områden vissa tider, och så vidare. Trygghetsfrågan är långt ifrån den enda aspekten på jämställdhet i stadsplaneringen, men det är en aspekt. Det handlar om något så grundläggande som vem som tar och tillåts ta plats i våra gemensamma rum, på våra gator och torg, i offentliga byggnader och anläggningar och på våra spontanidrottsplatser. Jag tror att en nyckel för en både mer jämställd och mer jämlik stad är att få alla människor, oavsett kön, etnicitet, klass eller sexuell läggning, att känna sig hemma och trygga, i stadens gemensamma rum.

Vad är det då som skapar känsla av otrygghet i våra offentliga rum? I Berlin har de i sitt arbete med det de kallar gender mainstreaming konstaterat att synlighet, eller upplevd synlighet, är en viktig faktor. En väg med byggnader där fönster är vända mot vägen upplevs som tryggare än en gata med fastigheter med fönstertomma väggar vända mot vägen. Områden med fastigheter som har husväggar utan fönster ger en större känsla av otrygghet än områden med fastigheter med många fönster åt alla håll. Områden som innehåller både bostäder, arbetsplatser och gärna caféliv och handel fylls av liv dagtid såväl som kvällstid. Områden med tät bebyggelse, blandade funktioner, liv och rörelse upplevs som tryggare. Samma idéer går egentligen också att

applicera på stadens grönområden, torg och parker. Märk väl, vi menar inte att de nödvändigtvis ska bebyggas av bostäder och caféer men däremot är det relevant att också fundera över våra parker, grönområden och lekplatser ur ett synlighetsperspektiv. Vi vill givetvis kunna ha lummiga grönområden i Stockholm, men vi vill också att de ska vara tillgängliga för fler. En aktiv och använd grön yta upplevs av fler som trygg än en oanvänd. Våra parker, torg och grönområden, precis som våra kvarter, tjänar på att vara multifunktionella och de bör planeras för att främja möten mellan människor som är på platsen av olika skäl. En trygg stadsmiljö handlar ur ett stadsbyggnadsperspektiv om att bygga bostadsområden med trygghets- och synlighetsperspektiv men det handlar också om att skapa offentliga rum och miljöer där vi inte bara passerar utan också lever. De rummen blir tryggare, främst för de som idag känner sig otrygga. För att veta vilka gemensamma rum som upplevs som trygga respektive otrygga och kunna analysera vilka element som skapar trygghet och vilka som skapar otrygghet behöver staden skapa en trygghetskarta, ger en annan typ av detaljerad geografisk trygghetsinformation än vad vi idag har tillgång till genom exempelvis ”Trygg i Stockholm-rapporterna”. Det kan till exempel vara så att en park som upplevs som otrygg i allmänhet på vissa ställen upplevs som trygg. Det är den typen av information som kan ligga till grund för hur just den parken ska utvecklas till en tryggare plats.

Med anledning av ovanstående förslår vi

- att Stockholms stad skapar en trygghetskarta som ska finnas som bakgrundsmaterial när stadens grönområden, parker och offentliga rum planeras.

Stockholm den 2 april 2012

Tomas Rudin

Maria Östberg Svanellind